

HISZPANIA

Region GALICJA

RIAS ATLAS – Riasy Górne – wybrzeże

- **Foz** – rybacki port,
- **Viveiro** – stare miasto,
- **Ribadeo** – malownicza rzeka,
- **Ortigueira** – malownicza rzeka,
- **Cedeira** – wieś + plaże,
- **San Andres de Texido** – wioska wśród skał

MONDONEDO

- katedra

BETANZOS

- rynek z kopią fontanny Diany
- **Pontedeume** – wioska z wąską zabudową i średniowiecznym mostem

LA CORUNA

- stare miasto
- **Torre de Hercules** – latarnia morska
- **Santa Maria del Campo** – kolegiata
- **Santa Barbara** – plac
- **La Marina** – bulwar
- kościoły

COSTA DE MORTE

- wycieczka samochodem po okolicy

SANTIAGO DE COMPOSTELA

- stare miasto
 - o **Praza das Praterias** – plac z fontanną koni
 - o **Praza da Quintana** – plac z wieżą zegarową
 - o **Praza do Obradoiro** - plac
 - o **Convento de San Paio de Antealtares** – klasztor
 - o **Convento de San Martino Pinaro** – klasztor
 - o katedra
- **Convento Santo Domingo de Bonaval** – klasztor i muzeum etnograficzne
- **Santa Maria del Sar** – kolegiata romańska

PARDON

- bulwar wysadzany drzewami
- **Pazo de Oca** – malownicze ogrody i jezioro
- **Noia** – miasteczko z gotyckim kościołem

A TOXA

- wyspa – kurort
- kościół z dachem z muszli małż

PONTEVEDERA

- stare miasto
- klasztor
- **Santa Maria la Mayor** – kościół
- **Praza de la Lena** – plac

RIAS BAIXAS

- wioski rybackie
- widoki

VIGO

- miasto i port
- targ
- **tapas** – bary rybne

BAIONA

- port
- kolegiata romańsko – gotycka
- **Monterreal** – ruiny twierdzy
- **Virgen de la Roca** – figura (pomnik ?)

A GUARDA

- port rybacki
- bary – smaczne homary
- **Monte de Santa Tecla** – muzeum – osada celtycka

TUI

- stare miasto
- katedra
- **Puente Internacional** – most projektu Eiffela'a

CELANOVA

- **San Salvador** – opactwo
- **Capilla de San Miguel** – kościół mozarabski
- **Bande** – wieś z kościołem wizygockim

VERIN

- **Castillo de Monterres** – twierdza

OURENSE

- stare miasto
- **Fonte as Burgas** - uzdrowisko z gorącymi źródłami
- **Puento Romano** – średniowieczny most
- katedra + klasztor

ALLARIZ i RIBADAVIA

- kościoły romańskie
- żydowskie dzielnice

MONASTERIO DE RIBAS DE SIL

- wąwóz rzeki **Sil**
- wycieczka samochodowa po okolicy

MONASTERIO DE OSERIA

- klasztor

VILAR DE DONAS

- mały kościółek

LUGO

- rzymski mur obronny
- stare miasto
- katedra romańska
- **Santa Eulalia** – wieś z wykopaliskami i małą świątynią

O CEBREIRO

- kościół z IX w.
- kamienne celtyckie chaty

Region ASTURIA I KANTABRIA

CASTRO DE COANA

- ruiny celtyckiej osady

COSTA VERDE – wybrzeże

- malownicze zatoczki i ujścia rzek
- małe wioski i porty rybackie
- **Llanes** – port i ruiny warowni
- **Luara** – wioska na przylądku

TEVERGA – wąwóz

- **Parque Natural de Somiedo** – lasy i jeziora polodowcowe
- **Villanueva** – kościół romański **Santa Maria**

GIJON

- starówka
- **Palacio de Revillagigedo** – pałac neorenesansowy

OVIEDO

- średniowieczna starówka
- katedra **San Salvador**
- kościoły przedromańskie
 - o **Santa Maria del Naranco**
 - o **San Miguel de Lillo**
 - o **San Julian de los Prados** – bazylika

VALDEDIOS

- kościół **San Salvador**

RIBADESELLA

- stare miasto i port
- **Cueva de Tito Bustillo** – prehistoryczna jaskinia

CANGAS DE ONIS

- most rzymski
- XV w. kaplica **Santa Cruz**
- dolmen z epoki brązu
- **Cueva del Baxa** – jaskinia

PICOS DE EUROPA – masyw górski

- **Parque Nacional** – park narodowy
- **Pelayo** – pomnik wojownika
- **Fuente De** – kolej linowa
- **Lago de la Ercina** – jezioro polodowcowe – wycieczka piesza
- **Covadonga** – bazylika neoromańska
- wycieczka piesza wąwozem rzeki **Cares**

POTES

- **Torre del Infantado** – wieża obronna
- **Desfiladero de la Hermida** – wąwóz

COMILLAS

- **Palacio Sobrellano** – neogotycki pałac
- **El Capricho** – architektura Gaudiego
- **San Vicente de la Barquera** – port z murami obronnymi i romańskim kościołem

VALLE DE CABUERNIGA – dolina

- **Barcena Mayor** – stara wieś
- **Carmona** – stara wieś

ALTO CAMPOO

- zimowy ośrodek wypoczynkowy
- wycieczka samochodowa po górskich drogach
- **Juliobriga** – rzymskie miasto
- **Cervatos** – kolegiata
- **Arroguelo i Cadalso** – kościoły wykute w skałach

SANTILLANA DEL MAR

- romańska kolegiata
- stare miasto
- **Cuevas de Altamira** – jaskinia prehistoryczna

SANTANDER

- stare centrum
- katedra

CASTRO URDIALES

- port
- katedra
- ruiny zamku templariuszy
- latarnia morska

Region – KRAJ BASKÓW, NAWARRA I LA RIOJA

BILBAO

- **Museo Guggenheim** – muzeum sztuki najnowszej i abstrakcyjnej
- **Puente Colgante** – most żelazny
- **Casco Viejo** – stare miasto
- **Santiago** – bazylika
- **Palacio de la Musica y Congresos Euskulduna** – siedziba orkiestry symfonicznej
- kolejka linowa do wioski **La Reineta**

GERNIKA – CUMO

- **Gernikako Arbola** – dąb – symbol pochodzenia baskijskiego

COSTA VASCA – wybrzeże

- klify
- rybackie wioski
- wycieczka samochodowa szosą BI 3101
- **San Juan de Gaztelugatxe** – pustelnia

LEKEITIO

- stare miasto
- plaże
- bazylika **Santa Maria della Asuncion**

SAN SEBASTIAN

- **Parte Vieja** – starówka
- **Montr Urgull** – punkt widokowy
- **Castillo de Santa Cruz de la Mota** – twierdza
- figura Chrystusa
- plaże
- skała z pałacem **Miramar** (między plażami)
- ogrody pałacowe
- rzeźba Grzebień Wiatrów
- **Monte Igueldo** – kolejka linowa i wesołe miasteczko
- **Palacio del Mar** – siedziba Towarzystwa Oceanograficznego z akwariem
- **Pasaia Donibane** – wioska rybacka

HONDARRIBIA

- **Puerta de Santa Maria** –
- mury obronne
- zamek
- kościół **Santa Maria de la Asuncion**
- górską wycieczką samochodową do sanktuarium Matki Boskiej z Guadelupy

SANTUARIO DE LOIOLA

- sanktuarium zakonu jezuitów

ONATI

- uniwersytet
- kościół **San Miguel**
- ratusz

VITORIA – stolica kraju Basków

- stare miasto
- **Santa Maria de Suso** – katedra gotycka
- **De la Virgen Inmaculada** – katedra neogotycka
- **Museo de Naipes** – muzeum kart do gry

MENDOZA

- twierdza
- **Tuesta** – wieś z romańskim kościołem
- **Salinas de Anana** – (Saliny ?) źródła mineralne przy szosie A 2622

LAGUARDIA

- widoki z przełęczy **Herrera**
- słynne wina **Riojas**
- gotycki kościół

HARO

- stare miasto
- **Santo Tomas** – kościół gotycki

LOGRONO

- stara dzielnica
- gotycka katedra
- wycieczka samochodowa drogą N111 przez dolinę **Iregua do Sierra de Cameros**

ENCISO

- **Buellas de dinosaurios** – “ślady stóp dinozaurów”
- **Autol** – ostańce (?) wapienne
- **Arnedillo** – uzdrowisko z gorącymi źródłami

TUDELA

- niesymetryczny most z XIII w. na rzece **Ebro**
- stare miasto
- dzielnica żydowska
- dzielnica mudejarów
- kolegiata

MONASTERIO DE LA OLIVA

- surowy klasztor cystersów (słynne miody)

UJUE - urocza mała górską wioska

- kościół **Santa Maria**
- ruiny twierdzy

OLITE

- platanina stromych uliczek
- **Palacio Real de Olite** – zamek władców Nawarry

ESTELLA

- **San Pedro de la Rua** – ufortyfikowany kościół
- **Palacio de los Reyes de Navarra** – pałac romański
- wycieczka samochodowa szosą NA 120

PAMPALONA

- mury miejskie
- katedra
- starówka
- cytadela

REGATA DE BIDASOA – dolina

- widoki na Pireneje (m.in. ze szczytu **La Rhune**)
- wycieczka samochodowa przez miasta **Bera, Lesaka, Ignatzi, Arantza, Etxalar**

BEZTAN – dolina

- **Elizondo** – wioska baskijska
- **Arizhun** – wioska z warownymi domami

RONCESVALLES – osada

- kolegiata królewska

SANGUESA

- stare miasto
- kościoły
- wycieczka samochodowa szosami NA 178 i N240 przez wąskie wąwozy

BARCELONA

- **Stare Miasto**
 - o **Barri Gotic** – dzielnica gotycka
 - katedra św. Eulalii
 - spacer po uliczkach
 - o **Las Ramblas** – najślynniejsza ulica Hiszpanii
 - o **La Boqueria** – bazar
 - o **La Llotja** – gmach giełdy
 - o **Santa Maria del Mar** – bazylika
 - o **Carrer Montcada** – średniowieczna uliczka
 - muzeum Picassa
 - o **Palau de la Musica Cataluna** – pałac muzyki katalońskiej
 - o **Parc de la Citadella** – park Cytadeli
 - **Arc del Triomf** – brama
 - **Hivernacle** – szklana wieża
 - o **Barceloneta** – dzielnica portowa
 - o **Monument a Colom** – pomnik Kolumba
 - o **Drassanes** – średniowieczny zespół portowy + muzeum morskie
- **Eixample**
 - o **Passeig de Gracia** – aleja z „najoryginalniejszą” zabudową
 - o **Casa Mila** – najślynniejszy dom mieszkalny – projekt Gaudi’ego
 - o **Sagrada Familia** – kościół – projekt Gaudi’ego
- **Montjuic** – wzgórze
 - o **Fort Magica** – magiczna fontanna
 - o **Poble Espanyol** – park z kopiami słynnych hiszpańskich budynków
 - o **Placa d’Espanya**
 - o **Castell de Montjuic** – zamek
 - o **Estadi Olympic de Montjuic** – stadion olimpijski
 - o **Camp Nou** – stadion FC Barcelona
 - o **Torre de Collserola** – wieża telekomunikacyjna
 - o **Parc Guell** – park wpisany na listę UNESCO

Państwo ANDORRA

- **Andorra la Vella** – stolica
- wycieczki piesze i samochodowe

Region KATALONIA

VALL D'ARAN – dolina górska

- wycieczka samochodowa (i piesza) po dolinie

VIELHA

- kościół romański

VALL DE BOI – dolina

- **Erill-la-Vall** – kościół **Santa Eulalia**
- **Taull** – kościół i dzwonnica **Sant Climent**

PARC NACIONAL D'AIGUESTORTES – park narodowy

- **Caldes de Boi** – ośrodek wypoczynkowy – baza wypadowa parku
- **Espot** – górska osada – baza wypadowa parku
- staw św. Maurycego – punkt widokowy na Pireneje
- wycieczki piesze

LA SEV D'URGELL

- **Sant Odon** – katedra

PUIGCERDA

- widok na dolinę **Cerdanya (Pireneje)**
- wycieczka samochodowa szosą N260 i N152

RIPOLL

- **Monestir de Santa Maria** – klasztor
- bazylika romańska

SANT JOAN DE LES ABADESSES

- most gotycki
- klasztor żeński
- **Camprodon** – miasteczko słynne z wielkich domów i kiełbasek (llonganisses)

BESALU

- most obronny
- kościoły romańskie
- mykwa – rytualna żydowska łaźnia
- **Banyoles** – zabytkowe miasteczko

GIRONA

- **Ciudad Monumental y Artística** – stare miasto
- **Passeig Arqueologic** – pasaż archeologiczny
- **Sant Felin** – kolegiata
- **Banys Arabs** – arabskie łaźnie
- **El Call** – dzielnica żydowska
- katedra

FIGUERES

- muzeum Salvadora Dali

EMPURIES – ruiny starożytnych miast

- **Palajopolis** – stare miasto greckie
- **Neapolis** – nowe miasto greckie
- kolonia rzymska

COSTA BRAVA - wybrzeże

- **Tossa de Mar**
 - o **Villa Vella** - starówka
- **Begar**
 - o zamek
- **L'Estartit**
 - o centrum nurkowania
- **Blanes**
 - o ogród botaniczny

MONTSERRAT

- **Monestir de Montserrat** – sanktuarium

VIC - katedra

- targ

CARDONA

- zamek

SOLSONA

- ruiny fortyfikacji
- katedra

LLEIDA

- stara i nowa katedra
- rynek

POBLET

- **Monestir de Poblet** – klasztor

MONTBLANC

- mury miejskie
- **Sant Jordi** – brama

TARAGONA

- port
- mury cyklopowe
- klif na końcu alei **Rambla Nova**
- **Praetorium** – rzymska wieża
- szlak archeologiczny
- katedra
- **Aqueducte de les Ferreres** – “Diabelski Most” – przy szosie A7
- **Bera** – łuk triumfalny przy szosie N340

TORTOSA

- **La Zuda** – ruiny zamku
- mury obronne
- katedra

DELTA DE L'EBRE – delta rzeki Ebra

- **Parc Natural del Delta de L'Ebre** - park narodowy
- **Deltebre** – Eko muzeum
- wycieczka łodzią

Region ARAGONIA

CINCO VILLAS – pięć lojalnych wiosek

- **Sos del Rey Catolico** – rynek, ratusz
- **Uncastillo** – ruiny twierdzy, romański kościół
- **Sabada** – zamek
- **Tauste** – kanał nawadniający

LOS VALLES

- pirenejskie doliny **Anso** i **Hecho**

CASTEJON DE SOS

- **Congosto de Ventamillo** – wąwóz z drogą (wycieczka samochodowa)

AINSA

- rynek i dzwonnica
- zamek

JACA

- **Monasterio de San Juan de la Pena** – klasztor pod skałą
- katedra
- cytadela

PARQUE NACIONAL DE ORDESA – park narodowy

- **Torla** – miasteczko, kościół
- **Cola de Caballo** – wodospad „Koński Ogon” – wycieczka piesza

AGUERO

- miasteczko pod zwietrzałą skałą
- **Santiago** – kościół romański

LOARRE

- zamek i mury

HUESCA

- katedra
- ratusz

ALQUEZAR

- malownicza wioska
- ruiny zamku
- ruiny kolegiaty

TARAZONA

- katedra
- stare miasto
- ratusz

VERUELA

- **Monasterio de Veruela** – opactwo
- **Parque Natural de Moncayo** – wycieczka samochodowa krętą drogą do kaplicy

SARAGOSSA

- **Nuestra Senora del Pilar** – bazylika
- **La Seo** – katedra
- **Mercado de Lanuza** – hala targowa
- **Alfajeria** – mauretański pałac
- rzymskie mury

CALATAYUD

- twierdza muzułmańska
- ruiny rzymskiej osady
- **Santa Maria la Mayor** – kolegiata

DAROCA

- stare miasto
- mury obronne
- **Santa Maria** – kolegiata

FUENDETODOS

- muzeum Goy'i
- **Belchita** – ruiny miasteczka zniszczonego po II wojnie światowej (zniszczone przez gen. Świerczewskiego)

ALCANIZ

- zamek templariuszy
- **Santa Maria** – kolegiata

VALDERROBRES

- zamek templariuszy
- ratusz
- **Mirambel** – odrestaurowana średniowieczna wioska

SIERRA DE GUDAR – masyw górski

- wycieczka samochodowa
- **Alcala de la Selva** – wioska z zamkiem

MORA DE RUBIELOS

- starówka
- zamek
- kolegiata
- czarna fontanna z delfinami
- **Rubielos de Mora** – stara wioska

TERUEL

- starówka
- kościoły
- katedra
- **Acueducto de los Arcos** – akwedukt z XVI w.

ALBARRACIN

- katedra
- mury obronne
- pałac biskupi

Region WALENCJA i MURCJA

MORELLA

- zamek
- mury obronne z 6 bramami
- gotycki akwedukt
- **Santa Maria la Mayor** – bazylika
- **Forcall** – wieś z pałacami podcieniowymi
- **Axes del Maestre** – wioska pod skałą
- **Mirambel** – średniowieczna wioska

PENISCOLA

- **Castell del Papa Luna** – zamek templariuszy

VILLAFAMES

- stare miasto
- donżon zamkowy
- **Casa del Botle** – pałac

CASTELLO DE LA PLANA

- **Plaza Mayor** – rynek
- **El Fadri** – 8-boczna dzwonnica

ONDA

- centrum ceramiki
- ruiny zamku
- starówka (w tym **Plaza de Amudin**)

COVES DE SANT JOSEP

- jaskinia św. Józefa

CHELVA

- wieża kościelna z zegarem pokazującym także dni i miesiące
- **Pena Cortada** – akwedukt

SAGUNT

- rzymski teatr
- **Castillo de Sagunt** – ruiny zamku

WALENCJA

- **El Carmen** – stara dzielnica
- **Palau de la Generalitat** – pałac korteżów Walencji
- **La Lonja** – budynek giełdy jedwabiu
- **Torres de Serranos** – brama miejska
- **Mercado Central** – hala targowa
- **Jardines del Rio Turia** – ogrody
- **Horchaterie** – kawiarnie serwujące **horchatę** (napój – specjalność Walencji)
- katedra

XATIVA

- ruiny zamku
- stare miasto
- **Ermita de San Felia** – pustelnia św. Feliksa

DENIA

- zamek

XABIA

- starówka
- ruiny wiatraków
- grotty, klify, zatoczki – wycieczka piesza po okolicy
- **San Bartolome** – warowny kościół

PENYAL D'IFACH

- wapienny ostaniec

GUADALEST

- ruiny zamku
- dzwonnica kościelna

BOCAIRENT

- arena koridy wykuta w skale

ALICANTE

- **Explanada de Espana** – promenada
- **Castillo de Santa Barbara** – zamek
- katedra

ELX

- **Huerto del Cura** – las palmowy
- **La Calahorra** – gotycka wieża

MURCJA

- katedra
- **Casino** – budynek klubu dżentelmenów

KARTAGENA

- **Castillo de la Concepcion** – ruiny zamku
- **Muralla Bizantina** – bizantyjskie mury – wykopaliska

LORCA

- **Colegiata de San Patricio** – kolegiata
- **Casade los Guevara** – kamienica

MORATALLA

- ładna wioska

CE HEGIN

- średniowieczne miasteczko

MADRYT

- **Stary Madryt**
 - **Plaza Mayor** – plac
 - **Puerta de Sol** - plac
 - **Mercado de San Miguel** – hala targowa
 - **Plaza de la Villa** – plac
 - **Torre de los Lujanes** – wieża
 - **San Isidro** – katedra
 - **Plaza de Oriente** – plac
 - **La Almudena** – katedra
 - **Palacio Real** – Pałac Królewski
 - **Monasterio de la Encarnacion** – klasztor Augustynianek
 - **Plaza de Espana** – plac
 - pomnik **Cervantes**
 - biurowiec **Edificio de Espana**
 - **Grand Via** – główna ulica (bulwar)
- **Madryt Burboński**
 - **Hotel Ritz**
 - **Paseo del Prado** – bulwar
 - **Plaza Canoves del Castillo** – plac z fontanną Neptuna
 - **Plaza de Cibeles** – plac z fontanną bogini płodności i budynkiem poczty
 - **Puerta de Alcala** – brama miejska
 - **Museo Thyssen – Bornemisza** – galeria malarstwa
 - **Teatro Espanol** – budynek teatru
 - **Congreso de los Diputados** – parlament
 - **Museo del Prado** – galeria malarstwa hiszpańskiego
 - **Plaza de Colon** – plac Kolumba
 - pomniki Kolumba
 - Biblioteka Narodowa
 - Muzeum Archeologiczne
 - **Parque del Retro** – park odpoczynku
 - **Real Jardin Botanico** – ogród botaniczny
 - **Estacion de Atocha** – dworzec kolejowy
 - **Centro de Arte Reina Sofia** – galeria malarstwa współczesnego
- **Inne dzielnice**
 - **El Rastro** – pchli targ
 - **La Latina** – dzielnica robotnicza
 - **Plaza de la Paja** – plac
 - **Templo de Debod** – świątynia egipskiego boga Amnona
 - **Museo de America** – muzeum kolonizacji Ameryki
 - **Malasana** – dzielnica starej zabudowy
 - **Paseo de la Castellana** – arteria z nowoczesną zabudową
 - wieżowiec – **Banco de Bilbao**
 - wieżowiec – **Torre de Picasso**
 - wieżowiec – **Torre Europa**
 - **Bernabeu** – stadion klubu **Real Madrid**
 - **Plaza del Toros de Las Ventas** – arena korridy

Opracował:

Cyprian Pawlaczyk